

el, s az ezévi segílyt is részben fonográf gyűjtésre kellene felhasználnia. Ha tehát vele van az a masina, csak használja fel.

A múzeum – sajnos – egyelőre nem tud pénzt küldeni. De ha a nyáron hazajön, addig elég lesz az is, amit az Akadémia fog adni. Az antropológia miatt ne fájjon a feje.

Arra kérem tehát, hogy a fonográf gyűjtések dolgában adjon határozott ígéretet, s a jelentést küldje el s én rögtön intézkedem, csak el ne késsünk. Plos cuteniba mikor megy?

Szíves üdvözlettel

Györffy István

Bp. 1933. IV. 6.

8. Györffy István levele Lükő Gábornak

Kedves Öcsém!

Jelentését megkaptam, s a mai nap folyamán átadtam egy gépirodának lemásolás végett. Előzőleg kijavítván.

A jövő hét elején aztán megbeszéltem a főtitkár úrral a dolgot, s megkérem, hogy adjon magának újabb segílyt. Szükséges azonban előre is jeleznem, hogy népzenei gyűjtést, főleg fonogram hengereket kell hoznia, mert ez már a múlt évi segílynek is feltétele volt, s az ezévinek is az lesz.

Lajthához írott levelét még ma felbontatlanul láttam az asztalán. Már több, mint egy hete nem volt benn.

A pénzt megint Csutakhoz utaltatom, s megkérem, hogy addig is, míg megkapja, előlegezzen magának. De csak akkor írok Csutaknak, ha a főtitkár úr a pénzt átutalja.

Arra kérem, legyen szíves nekem a moldvai csángó női hajviseletet és fejbekötésmódot részletesen leírni. Hogy fésülködnek, hogy fonják be a hajukat, a hajkarikát mi tartja a fejen? Kik viselik? Hogyan jön erre a kendő? Hogyan kötik be a fejüket, stb.

A férfiak között él-e még a fej részleges borotválásának emléke?

Ha e sorokat megkapja, írjon mindjárt. Ne felejtse el megírni mindig előre a címét, hogyha azonnal nem válaszolnék is, a levelem kezébe juthasson.

Na de most többet nem írok. Szíves üdvözlettel boldog húsvéti ünnepeket és sok néprajzi eredményt kívánok.

U.i. A nagy Goldmann géppel csináljon néhány jó éles viseletfelvételt, de ne csak előlről, hanem oldalról, sőt hátulról is. Az asszonyi hajviseletről is csináljon több felvételt.

Szívesen üdvözli

Dr. Györffy I.

(1933. április vége?)

„DER ETHNOGRAPH FINDET ÜBERALL ETWAS ZUM STUDIEREN“ (BRIEFE VON ISTVÁN GYÖRFFY AN GÁBOR LÜKŐ ZWISCHEN 1931–1933)

Gábor Lükő (1909–2000) hat die in den Jahren seiner Studien in Bukarest, Rumänien sowie in den der Sammel- und Studienreise in Moldau erhaltenen Briefe in einem separaten Dossier mit der Aufschrift „Studien in Rumänien 1931–1933. Korrespondenz“ sorgfältig aufbewahrt. Die Briefe von den jeweiligen Verfassern hat er in einem härteren Karton gesammelt. Wo die Datierung der Briefe gefehlt hat, hat er sie meistens mit einem Bleistift auf die ersten Seiten aufgeschrieben.

In der ersten Briefsammlung veröffentliche ich die acht Briefe des Ethnographen und Universitätslehrers István Györffy, die er an Lükő geschrieben hat. Durch sie lassen sich Einblicke gewinnen in die Schwierigkeiten der Studien von Lükő – er hat nämlich unter dem Druck ständiger Stipendiumsprobleme gelebt – sowie in die Fragen der Aufrechterhaltung seiner privaten

und beruflichen Beziehungen oder in die Problematik der Gestaltung seiner in jeder Hinsicht umfassenden, umsichtigen Sammeltätigkeit.

Anhand derselben Briefe kann man sich über den äußerst bewanderten Wissenschaftler für Ethnographie Györffy ein Bild machen. Aus menschlicher Nähe sind seine umsichtige Sorgfalt, berufliche Hilfsbereitschaft und jede noch so winzige Einzelheit in Betracht ziehende Aufmerksamkeit zu erfahren. Der Meister, der dem jungen Forscher und angehenden Wissenschaftler zu Beginn seiner Laufbahn weiterhilft, versucht mit hochgradiger Konsequenz, den auch als Berufseinsteiger zu bedeutenden Leistungen bestimmten Schüler in einer festgelegten Forschungsrichtung und von ihm überschaubaren Rahmen zu halten.

Im Zentrum der Aussage der Briefe stehen Lükös Sammel- und Forschungsreise in Moldau, sowie deren voraussichtliche Ergebnisse. Das Werk, das seine Forschungsarbeit unter den Changos in Moldau zusammenfasst, heißt „Die Changos in Moldau 1. Die Beziehungen der Changos zum Ungarnum in Siebenbürgen“ und wurde 1936 in Budapest verlegt. (Die zweite Auflage wurde 2002 beim Verlag Táton herausgegeben.)

Die Veröffentlichung weiterer Briefe von Gábor Lükő, die mit seiner Studienreise in Moldau bzw. Rumänien im Zusammenhang stehen (z.B. an Harry Brauner, Vilmos Csutak, Lajtha László, Márton Roska, Béla Gunda, Sándor Veress, Constantin Brăiloiu usw.), ist für den nächsten Band dieses Jahrbuches vorgesehen.

Sümegei, György